

Underbilag**Undersøgelse af chokoladeforbrugets afhængighed af 1) de almindelige konjunktursvingninger og 2) chokoladepriisen.****1) Er chokoladeforbruget afhængigt af de almindelige konjunktursvingninger?**

(Oplysninger meddelt finansministeren ved vor skrivelse af 12. februar 1952).

På vedlagte figur I er indtegnet som kurve a den gennemsnitlige beskæftigelse i alle fag i årene 1921—1939. Man regner med, at beskæftigelsen i denne periode til en vis grad afspejler de økonomiske forhold, således at en høj beskæftigelse karakteriserer „gode tider“, en lav „dårlige tider“.

Kurve b på samme figur angiver forbruget af cacaobønner inklusive cacao-smør omregnet til bønner pr. indbygger.

En flygtig sammenligning af disse kurver især for årene 1921—1927 kunne måske lade formode, at der er en vis afhængighed mellem beskæftigelsen og chokoladeforbruget, men et nærmere studium af kurverne fører dog til et andet resultat.

I årene 1927—1930 er beskæftigelsen jævnt stigende, men chokoladeforbruget konstant. I årene 1930—1933, hvor den store krise sætter ind og når sit maksimum, er chokoladeforbruget derimod jævnt og ret stærkt stigende. I årene 1935—1939, hvor beskæftigelsen er praktisk taget konstant, udviser chokoladeforbruget et kraftigt fald og igen en kraftig stigen.

Variationerne i chokoladeforbruget kan herefter overhovedet ikke forklares ud fra beskæftigelseskurven (a) og det almindelige kendskab til de økonomiske forhold i denne periode. De følger ikke de almindelige konjunktursvingninger.

2) Er chokoladeforbruget afhængigt af chokoladepriisen?

På vedlagte figur II er figur I's kurve b over variationerne i chokoladeforbruget gentaget, mens kurve c viser variationerne i prisen på cacaobønner. Denne er beregnet ud fra den årlige gennemsnitspris på Accra cacaobønner på New Yorks børs multipliceret med den gennemsnitlige kurs på dollars på Københavns børs, og dertil er lagt chokoladeafgiften. Det vil sige, at prisen indtil 1932 er forhøjet med 25 pct. og fra 1932 til 1939 med $33\frac{1}{3}$ pct.

(Desværre har det ikke været os muligt at få nøjagtige oplysninger om cacao-bønneprisen for 1925, hvorfor kurverne begynder med dette år).

Disse to kurver udviser efter nøjere sammenligning en overordentlig god overensstemmelse. I årene 1925—1926 ligger forbruget konstant på et relativt meget lavt niveau svarende til de konstante, relativt meget høje priser på cacaobønner. De yderligere højere priser i 1927 og 1928 bevirker et fald i dette lave forbrug, og først det kraftige prisfald i 1931, der bringer chokoladepriiserne i overensstemmelse med det øvrige prisniveau, får chokoladeforbruget til at stige; en stigning, der fortsætter jævnt gennem årene 1931—1935, hvor cacao-bønneprisen stadig ligger lavt på trods af afgiftsforhøjelsen i 1932. Prisstigningen i 1936 og 1937 bevirker øjeblikkelig et fald i forbruget, der atter udjævnes ved prisfaldet på cacaobønner i 1938 og 1939. Det er ret karakteristisk, at stigningen i forbruget gennem årene 1931—1935 fortsætter fuldstændig jævnt i årene 1938—39, hvor prisen på cacaobønner er kommet ned på samme niveau som i 1931—35.

Konklusionen af det ovenfor anførte må være, at det relativt meget lave forbrug af chokoladearer i 1951 alene skyldes den abnormt høje pris på varen i forhold til det øvrige prisniveau. Da denne abnormt høje pris igen skyldes den abnormt høje afgift på 122,2 pct., bekræfter dette vor opfattelse: at den eneste redning for vor industri består i et væsentligt prisfald på chokoladearerne.

Verdensmarkedets priser på cacaobønner ser ud til at være særdeles konstante og viser i alle tilfælde ikke tendens til nedadgående bevægelse. Den eneste mulighed for at fremkalde et prisfald på chokoladearerne består derfor i, at omsætningsafgiften på chokoladearerne nedsættes.